

Serbest Şiirde İç Kafiye/2 Arif Nihat Asya'nın Naat'ı

İslamiyet'in kabulü ile birlikte değişen sosyal ve kültürel yaşantımızın yanı sıra edebiyat ve sanat hayatımızda da gözle görülür bir değişim yaşanmış ve bu değişime paralel olarak da edebi eserlerde dinî temalar sıklıkla ele alınır olmuştur. Bu temalar içerisinde özellikle Hz. Peygamber'e ayrı bir yer verilmiş, şairler tarafından Peygamber Efendimiz'e olan sevgi ve hürmet; zaman zaman "mevlit, siyer, hilye, naat, miraçname" gibi çeşitli türler vasıtasıyla dile getirilmiştir. Adını zikrettiğimiz türler içerisinde en çok tercih edilenlerden biri ise gerek Arap gerek Fars gerekse Türk edebiyatında günümüze kadar sayısız örneği verilen naat türüdür. Peygamberimizi övmek ve ona olan sevgiyi dile getirmek maksadıyla kaleme alınan, özellikle Divan edebiyatında yazımı bir gelenek haline gelmiş olan naat türü, Fuzulî'den Şeyh Galib'e, Şeyh Galib'den Ziya Paşa'ya, Ziya Paşadan Recaizade Mahmut Ekrem'e, Recaizade Mahmut Ekrem'den Yahya Kemal'e, Yahya Kemal'den Sezai Karakoç'a kadar birçok şairin kaleminde değişik şekillerde de olsa varlığını günümüze kadar devam ettirmiştir.

Modern şiir geleneği içerisinde naat türünü hem içerik hem de biçim yönünden gelenekten ayrı bir forma dönüştüren ve bu formu serbest şiir anlayışıyla harmanlayıp farklı bir naat türü vücuda getiren şairlerden biri de edebiyatımızda "Bayrak Şairi" olarak tanınan Arif Nihat Asya'dır. İslam'a ve Peygamber Efendimize olan derin sevgi ve bağlılığı "Naat" adını verdiği şiiriyle anlatan şair, gelenekten farklı olarak yazdığı bu şiirle Cumhuriyet Dönemi şairleri içerisinde, bu türün en seçkin ve oldukça güzel bir örneğini vermiştir. Şiirin, geniş bir okuyucu kitlesine sahip oluşu ve özellikle çok başarılı bulunmasındaki başat faktör ise kanaatimizce şiirin içerdiği duyguların Arif Nihat Asya tarafından samimi bir üslupla dile getirilmiş olmasıdır. Söz konusu şiirin biçimsel özelliklerine -iç kafiyelerine- değinmeden önce Asya'nın hayatına da bir parantez açmak yerinde olacaktır. Zira Arif Nihat Asya, bir sanatçı anlatılırken o kişinin yalnızca sanatından bahsedilmesine, basmakalıp ifadelerle yediden yetmişe herkesin bildiği ve salt sanat yaşamının tekrar edildiği anma törenlerine pek sıcak bakmaz. Diyarbakır'da Ziya Gökalp'in

kardeşi tarafından Gökalp'i anma törenine davet edildiğinde, törene katılmayışı da bu anlayışının bir tezahürüdür. O sanatçıların sanat yaşamından hariç insanî yönlerinin, alışkanlıklarının, günlük hayattaki yaşayışının, varsa sıra dışı özelliklerinin de okuyuculara anlatılması taraftarıdır. Mademki sözü Asya'nın bu düşüncesinden açtık, o halde şairin istediği gibi biraz kişilik özelliklerinden bahsetmekle söze devam edelim.

Kaynakların özü sözü bir, mütevazı, eli açık, inandığı değerlere sıkı sıkıya bağlı, doğru bildiğini söylemekten çekinmeyen, hazırcevap, vatan, millet, bayrak, hürriyet sevdalısı, zeki ve bir o kadar da gönlü geniş biri olduğu noktasında hemfikir olduğunu söylemek yanlış olmaz. Asya'nın hayatıyla ilgili birçok farklı çalışma mevcuttur fakat bunların içerisinde birincil kaynaklardan biri şairin yirmi yıla yakın bir müddet yanında yöresinde bulunan, son nefesine kadar ona yarenlik eden ve şaire dair tanık olduğu ne varsa -*insani yönü, alışkanlıkları, günlük yaşayışı, çevresi ve çevreyle ilişkileri, hayata bakışı, düşünce ufku*- "Arif Nihat Asya İhtişamı"¹ adlı eserinde bir araya getiren Yavuz Bülent Bakiler'dir. Aynı zamanda kendisi de şair olan Bakiler, sözünü ettiğimiz kitabında onun her şeyde bir hikmet arayan yapısından dolayı tesadüflere asla inanmayan biri olduğuna, tespih merakından ötürü evinde yüzlerce tespih bulundurduğuna ve neredeyse bir maaşına yakın bir fiyata tespih satın aldığına, Mevlevi oluşundan dolayı kullandığı eşyalara bile hürmet gösterip onları öperek kullandığına, maaş aldığı anda içerisinden kendisine yetecek kadarını aldıktan sonra geri kalan parayı masanın üzerine bırakıp arkadaşlarına "Kimin ne kadar ihtiyacı varsa hiç çekinmeden alabilir" dediğine, tam bir kahve tiryakisi olduğuna ve Ankara'dan başka bir şehre gidiyorsa eğer, mola yerlerinde kahve bulamama endişesiyle çantasında muhakkak bir ispirto ocağı, cezve ve fincan bulundurduğuna, gecenin bir yarısında kendisine saldıracak olan iri bir sokak köpeğinden, dizleri üzerine çöküp kızgın bir köpek taklidi yaparak kurtulduğuna, konuşma yapacağı salonda eğer bayrak bulunmazsa çok öfkelenip asla

¹ Yavuz Bülent Bakiler, *Arif Nihat Asya İhtişamı*. Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2010

kürsüye çıkmadığına değinir. Söz konusu eserde şairin hayatına ilişkin bu ve bunun gibi birçok ayrintıyı bulmak mümkündür.

Arif Nihat Asya'nın sanat hayatına baktığımızda ise onun şiir yazma merakı çocukluk yıllarında, sokak sokak gezen destancılardan dinlediği şiirlerle başlar. Ciddi manada şiir yazmaya ve edebiyat dergilerinde boy göstermeye başladığı yıllar ise gençlik çağlarıdır fakat Arif Nihat Asya'nın henüz yedi günlükken babasını kaybetmesi, dört yaşlarındayken mecburi olarak annesinden ayrılışı, yatılı okullarda geçen yalnız ve hüznü zamanları, gençlik yıllarında tanık olduğu Balkan Harbi ve 1.Dünya Savaşı'nın ülkeyi içerisine sürüklediği buhran Arif Nihat'ı da derinden etkiler ve bütün bunlar şairin ilk yıllarda sanatını besleyen en temel ilham kaynakları haline dönüşür. Savaş yıllarında özellikle ülkenin içinde bulunduğu ortam şairin vatan, millet, bayrak, hürriyet gibi temalara yönelmesinde oldukça etkileyici olur. İleriki yıllarda şair, özellikle eserlerinde İslam inancını milli değerlerimizle bütünleştirip genç nesillere bir tarih şuuru kazandırmak için büyük bir çaba sarf eder. Gerek hece şiiri gerekse divan şiiri geleneğine oldukça hakim olduğu bilinen Arif Nihat Asya, modern şiir geleneğine uygun şiirlerinin yanında eski şiir geleneğinin izlerini de sürdürür. Bunun en dikkat çekici örneği de ebced hesabıyla tarih düşürmesi ve Divan edebiyatı nazım şekillerinden biri olan rubai türünde -hatta *Rubaiyyat-ı Ârif* adıyla bir eser de vücuda getirmişti- yazmasıdır. Eserlerini kaleme alırken sade bir üslubu tercih eden Arif Nihat Asya'nın şiirlerinde vatan ve millet konularından sonra en çok işlediği diğer konu din ve tasavvufur. Bu konuların şairde belirgin bir şekilde ön plana çıkmasındaki en önemli husus ise çocukluk yıllarında yetiştigi ortamın tasavvufa olan yakınlığı ve kendisinin de çile doldurmuş bir Mevlevi oluşudur. Kısaca söylemek gerekirse onda din ve tasavvuf, yalnızca şiirlerinin mısraları arasında değil aynı zamanda hayatının da merkezindedir. Bunu şimdi inceleyecek olduğumuz Naat şiirinde de belirgin olarak görmek mümkündür.

Öncelikle belirtmek gerekir ki Arif Nihat Asya'nın söz konusu bu şiiri; geleneksel naat formundan ayrı, farklı mısra kümeleriyle şekillenmiş, her biri kendi içerisinde ayrı bir kompozisyonu barındıran ve "Konsun yine pervazlara / Güvercinler; / "Hu hu"lara karışsın / Aminler.. / Mübarek akşamdır; / Gelin ey Fatiha'lar, Yasin'ler!" ifadelerinin mısra kümelerini birbirinden ayırdığını düşündüğümüz,

toplam dört bölüm ve 201 mısradan oluşan serbest bir şiirdir. Şiirde biçimsel manada dikkati çeken ilk nokta, şiirin oldukça uzun gibi görünmesine karşın anlamı bir alt mısradan tamamlanan anjambmanlı kısa mısralardan oluşması ve sıradan bir okurun dahi çok rahatlıkla anlayabileceği bir sadelikte olmasıdır. Şiire; Hz. Peygamber'in gösteriştense uzak, sade bir yaşam sürdüğünün ifadesi olan "Seccaden kumlardı..." şeklinde bir mısrayla başlayan ve devamında Asr-ı Saadet'teki manevi iklim olan özlemi dile getiren Asya, şiirin bütününde ana kafiye belirlememiş olup genelde geçmiş zamanı çağrıştırmaya için, bilinen geçmiş zaman "-dı" ekini ve "-lar" çoğul ekini redif olarak tercih etmiş, bu rediflerle de sıklıkla örtüşen iç kafiyelelere yer vermiştir.

Seccaden kumlardı...²

Devirlerden, diyarlardan

Gelip göklerde buluşan

Ezanların vardı.

Mescit mümin, minber mümin..

Taşardı kubbelerden Tekbir,

Dolardı kubbelere "amin"!

Ve mübarek geceler, dualarımız,

Geri gelmeyen dualardı.

Geceler ki pırıl pırıl,

Kandillerin yanardı!

Kapına gelenler ya MUHAMMED,

- Uzaktan, yakından -

Mümin döndüler kapından!

Besmele, ekmeğimizin bereketiydi;

İki dünyada aziz ümmet,

MUHAMMED ümmetiydi.

Konsun yine pervazlara

Güvercinler;

"Hu hu"lara karışsın

Aminler..

Mübarek akşamdır;

Gelin ey Fatiha'lar, Yasin'ler!

Birinci bölüm olarak adlandırdığımız bu bölümde "seccaden, ezanların" ve "buluşan" kelimeleri arasındaki "n" sesleri, "devirlerden" ve "diyarlardan" kelimeleri arasındaki "r" sesi, "minber" ve "tekbir" kelimeleri arasındaki "r" sesi, "geri"

² <https://www.antoloji.com/naat-siiri/>

sözcüğü ve “ki” bağlacı arasındaki “i” sesi , “kapı-na” ve “ya” kelimeleri arasındaki “a” sesi, “mümin” ve “kapından” kelimelerindeki “n” sesi, “bereketiydi, ümmetiydi” ve “iki” kelimelerindeki “i” sesi, “konsun” ve “gelin” kelimelerindeki “n” sesi tek ses benzerliğine dayandığı için **yarım uyağa** örnek olur. Ayrıca “ümmet” ve “Muhammed” sözcüklerindeki “d” ve “t” seslerinin kulağa kafiyeli gelişi yani yakın iki ses olması sebebiyle **yarım uyağa** örnek olurken “mümin”, “amin”, “kandillerin”, “ekmeğimizin” kelimeleri arasındaki “i”, “n” sesleri, “aminler”, “Yasinler” ve “güvercinler” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri ise iki ses benzerliğinden dolayı **tam uyağa** örnek olur.

Şimdi SENİ **ananlar**, anıyor **ağlar** gibi..

Ey yetimler yetimi,
Ey garipler garibi;
Düşkünlerin kanadıydın,
Yoksulların sahibi..
Nerde **kaldın** ey RESUL,
Nerde **kaldın** ey NEBİ?

Günler, ne günlerdi, **ya** MUHAMMED;
Çağlar ne çağlardı:
Daha dünyaya gelmeden
Müminlerin vardı..
Ve **bir** gün **ki** gaflet
Çöller kadardı,
Halime'nin kucığında
Abdullah'ın yetimi,
Amine'nin emaneti ağlardı!

Hatice'nin goncası,
Aişe'nin gülüydün.
Ümmetin gözbebeği,
Göklerin RESULÜYDÜN..
Elçi geldin, elçiler gönderdin.
Ruhunu ALLAH'a,
Elini ümmetine **verdin**.
Beşiğin, **yurdun**, **yuvan**
Mekke'de **bunalırsan**
Medine'ye göçerdin.
Biz bu **dünyadan** nereye
Göçelim, **ya** MUHAMMED?
Yeryüzünde, **riya**, **inkar**, **hıyanet**
Altın devrini yaşıyor..

“Ey, nerde, ya, ne, kaldın” gibi seslenme bildiren ve kelime tekrarı olan ifadelerin bir ahenk oluş-

turduğu bu ikinci kısımda “**ananlar**” ve “**ağlar**” kelimeleri arasındaki “l”, “a” ve “r” sesleri üç ses benzerliğinden dolayı **zengin uyağa**; “**kanadıydın**” , “**kaldın**” ve “**yoksulların**” kelimeleri arasındaki “i” ve “n” sesleri, “**ya**” ve “**dünyaya**” ifadelerindeki “y” ve “a” sesleri, “**müminlerin**” ve “**Halime'nin**, **Abdullah'ın**, **Amine'nin**” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri, “**verdin**” ve “**beşiğin**” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri, “**dünyadan**”, “**yuvan**” ve “**bunalırsan**” kelimelerindeki “a” ve “n” sesleri, “**ya**” ve “**riya**” ifadelerindeki “y” ile “a” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı **tam uyağa**; “**daha**” ve “**kucığında**” ifadelerindeki “a” sesi, “**ne**” ile “**ve**” ifadelerindeki “e” sesi, “**bir**” ve “**çöller**” kelimelerindeki “r” sesi, “**ki**” bağlacı ile “**yetimi**, **emaneti**” kelimelerindeki “i” sesi, “**nereye**” ve “**yeryüzünde**” kelimelerindeki “e” sesi, “**Hatice'nin**, **Aişe'nin**, **ümmetin**, **göklerin**” kelimele-ri ile “**gülüydün**” kelimelerindeki “n” sesi, “**elini**, **gözbebeği**” ve “**elçi**” kelimelerindeki “i” sesi, “**resulüydün**” ve “**geldin**” ifadelerindeki “n” sesi, “**verdin**” ve “**yurdun**” kelimelerindeki “n” sesi “**Mekke'de**” ve “**Medine'ye**” kelimelerindeki “e” sesi tek ses benzerliğinden dolayı **yarım uyağa** örnek olur.

Diller, **sayfalar**, **satırlar**
“**Ebu Leheb öldü**” **diyorlar**:
Ebu Leheb ölmedi, **ya** MUHAMMED;
Ebu Cehil, **kıtalar** dolaşıyor!

Neler duydu şu dünyada
Mevlid'ine hayran kulaklarımız;
Ne adlar ezberledi, ey NEBİ,
Adına alışkın dudaklarımız!
Artık, **yolunu** bilmiyor;
Artık, **yolunu** unuttu
Ayaklarımız!
Kabe'ne siyahlar
Yakışmamıştı, **ya** MUHAMMED,
Bugünkü kadar!

Haset gururla savaştı;
Gurur, **Kaf Dağı'nda** **derebeyi**.
Onu da yaralarlar **kanadından**,
Gelse bir şefkat meleği.
İyiliğin türbesine
Türbedar oldu iyi!

Vicdanlar sakat
Çıkmadan **yarına**.
İyilikler getir, **güzellikler getir**
Adem oğullarına!

“Diller” ve “diyorlar” kelimelerindeki “r” sesi, “sayfalar” ve “kıtalar” kelimelerindeki “a” sesi, “ya” , “dünyada” ve “adına” kelimelerindeki “a” sesi, “Ebu”, “duydu” ve “şu” kelimelerindeki “u” sesi, “Mevlid’ine” ve “ne” kelimelerindeki “e” sesi, “ezberledi” ve “nebi” kelimelerindeki “i” sesi, “hayran” ve “alışkın” kelimelerindeki “n” sesi, “yolunu” ve “unuttu” kelimelerindeki “u” sesi, “Muhammed” ve “haset” sözcüğündeki yakın sesler olan “d” ve “t”, “dağında, savaşta”, “onu da”, “gururla” ve “yarına” kelimelerindeki “a” sesi, “gelse” ve “türbesine” kelimelerindeki “e” sesi, “kanadından” ve “iyiliğin” kelimelerindeki “n” sesi, “derebeyi, meleği” ve “iyi” kelimelerinde “i” sesi, “iyilikler, güzellikler” ve “getir” kelimelerindeki “r” sesi tek ses benzerliğinden dolayı **yarım uyağa**; “dudaklarımız” ve “ayaklarımız” kelimelerinde “a” ve “k” sesleri, “şefkat” ve “sakat” kelimelerindeki “a” ve “t” sesleri, “yaralarlar” ve “türbedar” kelimelerindeki “a” ve “r” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı **tam uyağa** örnek olur.

Şu gördüğün duvarlar ki
Kimi Taif’tir, kimi Hayber’dir.
Fethedemedik ya MUHAMMED,
Senelerdir.

Ne doğruluk, ne doğru;
Ne iyilik, ne iyi..
Bahçende en güzel dal,
Unuttu yemiş vermeyi.
Günahın kursağında
Haramların peteği!

Bayram yaptı yabanlar;
Semave’yi boşaltıp
Save’yi dolduranlar.
Atını hendeklerden-bir atlayışla-
Aşırdı aşırıanlar.
Ağlasın Yesrib,
Ağlasın Selman’lar!

Gözleri perdeleyen toprak,
Yüzlere serptiğin topraktı.
Yere dökülmeyecekti, ey NEBİ,
Yabanların gözündeki kalacaktı!

Konsun yine pervazlara
Güvercinler;
“Hu hu”lara karışsın
Aminler.
Mübarek akşamdır;

Gelin ey Fatihalar, Yasin’ler!

“Şu” ve “unuttu” kelimelerindeki “u” sesi, “duvarlar ki” ve “kimi” kelimelerindeki “i” sesi, “ya” ve “kursağında” kelimelerinde “a” sesi, “ne” ve “bahçende” kelimelerindeki “e” sesi, “doğru” ve “unuttu” kelimelerindeki “u” sesi, “iyi” ve “vermeyi, peteği” kelimelerindeki “i” sesi, “güzel” ve “dal” kelimelerindeki “l” sesi, “günahın, haramların” ve “en” kelimelerindeki “n” sesi, “yaptı, aşırıd” ve “atını” kelimelerindeki “i” sesi, “hendeklerden” ve “ağlasın” kelimelerindeki “n” sesi, “yabanlar, dolduranlar, aşırıanlar, Selman’lar” ve “bir” kelimelerindeki “r” sesleri, “gözleri” ve “nebi” kelimelerindeki “i” sesi, “perdeleyen”, “serptiğin”, “yabanların”, “konsun” kelimelerindeki “n” sesi, “yüzlere, yere”, “yine” ve “gözünde” kelimelerindeki “e” sesi, “karışsın” ve “gelin” kelimelerindeki “n” sesi tek ses benzerliğinden dolayı **yarım uyağa**; “Hayber’dir” ve “senelerdir” kelimelerindeki “e” ve “r” sesleri, “fethedemedik” ve “iyilik” kelimelerinde “i” ve “k” sesleri, “güvercinler”, “aminler” ve “Yasin’ler” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı **tam uyağa** örnek olur.

Ne oldu, ey bulut,
Gölgelediğin başlar?
Hatırında mı, ey yol,
Bir aziz yolcuyla
Aşarak dağlar taşlar,
Kafile kafile, kervan kervan
Şimale giden yoldaşlar!

Uçsuz bucaksız çöllerde,
Yine, izler gelenlerin,
Yollar gideceklerindir.

Şu tekbir getiren mağara,
Örümceklerin değil;
Peygamberlerindir, meleklerindir.
Örümcek ne havada,
Ne suda, ne yerdeydi.
Hakkı göremeyen
Gözlerdeydi!

Şu kuytu, cinlerin mi;
Perilerin yurdu mu?
Şu yuva-ki bilinmez,
Kuşları hüdhüd müdür,
Güvercin mi kumru mu?
Kuşlarını bir sabah,
Medine’ye uçurdu mu?

Şiirin bu üçüncü kısmında “ne”, “kafile”, “şimale”, “çöllerde” ve “yine” kelimelerindeki “e” sesi, “kervan”, “gölgelediğin”, “giden” ve “gelenlerin” kelimelerindeki “n” sesi, “hatırında” ve “yolcuyla” kelimelerindeki “a” sesi, “aziz” ve “uçsuz, bucaksız” kelimelerindeki “z” sesi, “izler, yollar” ve “gideceklerindir” kelimelerindeki “r” sesi, “tekbir” ve “peygamberindir, meleklerindir” kelimelerindeki “r” sesi, “mağara” ve “havada, suda” kelimelerindeki “a” sesi, “getiren, göremeyen” ve “örümceklerin” kelimelerinde “n” sesi, “şu”, “kuytu”, “yurdu”, “kumru” ve “uçurdu” kelimelerindeki “u” sesi, “cinlerin mi” ve “yuva ki” kelimelerindeki “i” sesi tek ses benzerliğinden dolayı **yarım uyağa**; “cinlerin, perilerin” ve “güvercin” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı **tam uyağa** örnek olur.

*Ey Abva'da yatan ölü,
Bahçende açtı dünyanın
En güzel gülü;
Hatıran, uyusun çöllerin
İlk kumlarıyla örtülü!*

*Dinleyene, halâ,
Çöller ses verir:
“Yaleyl! “susar,
Uğultular gelir.
Mersiye okur Uhud,
Kaside söyler Bedir.
Sen de, bir hac günü,
Başta MUHAMMED, yanında Ebubekir;
Gidenlerin yüz bin olup dönüşünü
Destan yap, ey şehir!*

*Ebubekir'de nur, Osman'da nurlar.
Kureyş uluları, karşılarında
Meydan okuyan bir Ömer bulurlar;
Ali'nin önünde kapılar açılır,
Ali'nin önünde eğilir surlar.
Bedir'de, Uhud'da, Hayber'de
Hakk'ın yiğitleri, şehit olurlar.*

*Bir mutlu günde, ki ölüm tatlıydı;
Yerde kalmazdı ruh.. kanatlıydı.*

*Konsun-yine-pervazlara
Güvercinler;
“Hu hu”lara karışsın
Aminler.
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fatıha'lar, Yasin'ler!*

“Abva'da, başta, yanında”, “kumlarıyla” ve “halâ” kelimelerindeki “a” sesi, “bahçende”, “dinleyene”, “mersiye”, “kaside” ve “sen de” kelimelerindeki “e” sesi, “en”, “dünyanın” ve “gözlerin” kelimelerindeki “n” sesi, “güzel” ve “yaleyl” kelimesindeki “l” sesi, “çöller” ve “verir, gelir” kelimelerindeki “r” sesi, “Uhud” ve “Muhammed” kelimelerindeki “d” sesi, “olup” ve “yap” kelimelerindeki “p” sesi, “nur, kapılar” ve “nurlar, surlar, bulurlar, olurlar, akşamdır” kelimelerindeki “r” sesi, “Osman'da” ve “karşılarında” kelimelerindeki “n” sesi, “eğilir” ve “bir” kelimelerindeki “r” sesi, “uluları”, “kalmazdı” kelimelerindeki “i” sesi, “bir” ve “Ömer” kelimelerindeki “r” sesi, “yiğitleri” ve “ki” ifadelerindeki “i” sesi, “konsun, karışsın” ve “gelin” kelimelerindeki “n” sesi tek ses benzerliğinden dolayı **yarım uyağa**; “hatıran” ve “destan” kelimelerindeki “a” ve “n” sesleri, “susar” ve “uğultular” kelimelerindeki “a” ve “r” sesleri, “bedir, şehir, Ebubekir” ve “bir” kelimelerindeki “i” ve “r” sesleri, “gidenlerin” ve “bin” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri, “Ebubekir'de” ve “Bedir'de” kelimelerindeki “i” ve “r” sesleri, “önünde” ve “günde” kelimelerindeki “ü” ve “n” sesleri, “Hayber'de” ve “yerde” kelimelerindeki “e” ve “r” sesleri, “meydan” ve “okuyan” kelimelerindeki “a” ve “n” sesleri, “güvercinler”, “aminler” ve “Yasin'ler” kelimelerindeki “i” ve “n” sesleri **tam uyağa** örnek olur.

*Vicdanlar, sakat çıkmadan,
Ya MUHAMMED, yarına;
İyiliklerle gel, güzelliklerle gel
Adem oğullarına!*

*Yüreklerden taşsın
Yine, imanlar!
İtri, bestelesin Tekbir'ini;
Evliya okusun Kur'an'lar!
Ve Kur'an'ı göz nuruyla çoğaltsın
Kayışzade Osman'lar!*

*Naatını Galip yazsın,
Mevlid'ini Süleyman'lar!
Sütunları, kemerleri, kubbeleriyle
Geri gelsin Sinan'lar!
Çarpılsın, hakikat niyetine
Cenaze namazı kıldırانlar!*

“vicdanlar” ve “imanlar, Kur'an'lar, Osman'lar, Süleyman'lar, Sinan'lar, kıldırانlar” kelimelerindeki “a” ve “n” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı

tam uyağa; “*sakat*” ve “*hakikat*” kelimelerindeki “*k*”, “*a*” ve “*t*” sesleri üç ses benzerliğinden dolayı *zengin uyağa*; “*ya*”, “*yarına*, oğullarına”, “*evliya*” ve “*nuruyla*” kelimelerindeki “*a*” sesi, “*iyiliklerle*”, “*yine*” “*ve*”, “*kayışzade*” kelimelerindeki “*e*” sesi, “*İtri*” ve “*Tekbir’ini*” kelimelerindeki “*i*” sesi, “*Mevlid’ini*” ve “*geri*” kelimelerindeki “*i*” sesi, “*cenaze*” ve “*niyetine*” kelimelerindeki “*e*” sesi tek ses benzerliğinden dolayı *yarım uyağa* örnek olur.

Gel, Ey MUHAMMED, bahardır.

Dudaklar ardında saklı

Aminlerimiz vardır! ..

Hacdan döner gibi gel;

Mirac’dan iner gibi gel;

Bekliyoruz yıllardır!

Bulutlar kanat, rüzgar kanat;

Hızır kanat, Cibril kanat,

Nisan kanat, bahar kanat;

Ayetlerini ezber bilen

Yapraklar kanat..

Açılsın göklerin kapıları,

Açılsın perdeler, kat kat!

Çöllere dökülsün yıldızlar;

Dizilsin yollarına

Yetimler, günahsızlar!

Çöl gecelerinden, yanık

Türküler yapan kızlar

Sancağını saçlarıyla dokusun;

Bilal-i Habeşi sustuysa

Ezanlarını Davut okusun!

Konsun-yine-pervazlara

Güvercinler;

“Hu hu”lara karışsın

Aminler..

Mübarek akşamdır;

Gelin ey Fatiha’lar, Yasin’ler!

Şiirin son bölümü olarak tespit ettiğimiz bu kismında “*dudaklar*” ve “*vardır*” kelimelerindeki “*r*” sesi, “*aminlerimiz*” ve “*bekliyoruz*” kelimelerindeki “*z*” sesi, “*Cibril*” ve “*çöl*” kelimelerindeki “*l*” sesi, “*açılsın, dizilsin, dökülsün,*” ve “*nisan*” kelimelerindeki “*n*” sesi, “*kapıları*” ve “*sancağını, ezanlarını*” kelimelerindeki “*i*” sesi, “*saçlarıyla*” ve “*sustuysa*” kelimelerindeki “*a*” sesi, “*konsun, karışsın*” ve “*gelin*” kelimelerindeki “*n*” sesi, “*döner*” ve “*iner*” keli-

melerindeki “*n*” sesi tek ses benzerliğinden dolayı *yarım uyağa*; “*bulutlar*”, “*rüzgar*” ve “*bahar*” kelimelerindeki “*a*” ve “*r*” sesleri, “*hacdan*” ve “*Mirac’dan*” kelimelerindeki “*a*” ve “*c*” sesleri, “*kanat*” ve “*kat kat*” kelimelerindeki “*a*” ve “*t*” sesleri, “*ezber*” ve “*perdeler*” kelimelerindeki “*e*” ve “*r*” sesleri, “*bilen*” ve “*gecelerinden*” kelimelerindeki “*e*” ve “*n*” sesleri, “*güvercinler*”, “*aminler*” ve “*Yasin’ler*” kelimelerindeki “*i*” ve “*n*” sesleri iki ses benzerliğinden dolayı *tam uyağa* örnek olur.

Üzerinde inceleme yaptığımız ve serbest şiirin güzel örneklerinden biri olan söz konusu şiir, her ne kadar serbest tarzda yazılmış olsa da içerisinde birçok biçimsel özelliği bir arada barındıran bir şiirdir. Arif Nihat Asya’nın anlamı kuvvetlendirmek, şiirin ritmini sağlamak ve belirli bir ahengi oluşturmak için şiirin bütününde iç kafiyeyle sıklıkla yer verdiği ve bu iç kafiyelerin de şiire zenginlik kattığını söylemek mümkündür. Tespitlerimize göre şair, şiirinin ahengini oluştururken en çok yarım kafiye, ardından ise tam kafiye yararlanmıştır. Şiirde çok sık olmasa da bazı mısra kümelelerinde zengin kafiye de yararlanılmıştır.

Sonuç olarak şairin mısra içi kafiyeyle şiirini oluşturması daha önceki yazımızda incelediğimiz Sezai Karakoç’a ait “Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine IV” şiiriyle gerek iç kafiye gerekse biçimsel diğer unsurlar açısından oldukça benzerdir. Her iki şiirde de şairlerin iç kafiyeyle başvurması, anlatımına güç kazandırmış ve şiirin diğer biçimsel unsurlarıyla -*redif, aliterasyon, asonans vb.*- ayrı bir armoni oluşturmuş, söyleyişe de ritmik bir hava katmıştır.

